SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/729
Dok.nr:	26/32867
Arkiv:	FE-026
Saksbehandler:	Gerhard Osvoll
Dato:	27.10.2026

Avtale om felles forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket (SMIL og NMSK) og skogbrukskompetanse i Lofoten og Vesterålen

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS -	Formannskapet	
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Sortland kommunestyre vedtar revidert avtale om felles forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket (SMIL og NMSK) og skogbrukskompetanse i Lofoten og Vesterålen.

Samarbeidsavtalen sendes videre til endelig behandling i samarbeidskommunenes kommunestyrer.

Nye opplysninger

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder godkjenning av revidert samarbeidsavtale for felles skogforvaltning, og forvaltning av nærings- og miljøvirkemidler i landbruket (SMIL og NMSK) i Lofoten og Vesterålen.

Gjeldende samarbeidsavtale ble inngått i 2007. Siden avtalen ble vedtatt har det skjedd vesentlige endringer både i regelverket, herunder innføringen av kommuneloven av 2018, og i de oppgavene og utfordringene som knytter seg til skogbruk, landbruksutvikling og forvaltning av økonomiske virkemidler.

Formålet med revisjonen er å oppdatere avtaleverket slik at det samsvarer med gjeldende lovverk og dagens behov innen skogforvaltning og landbruksforvaltning. Samtidig skal avtalen videreføre det etablerte samarbeidet om forvaltning av skogressurser, næringsutvikling og særskilte virkemidler i landbruket, herunder SMIL- og NMSK-ordningene. Samarbeidet har over tid bidratt til en helhetlig forvaltning av virkemidlene og lagt til rette for gjennomføring av viktige nærings-, miljø- og utviklingstiltak i regionen.

FAKTA I SAKEN
Samarbeidet om felles skogforvaltning og forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket ble etablert i 2007. Samarbeidet omfatter kommunene Andøy, Bø, Flakstad, Hadsel, Lødingen, Moskenes, Sortland, Vestvågøy, Vågan og Øksnes.

Gjennom samarbeidet forvaltes blant annet tilskuddsordningene SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket) og NMSK (Nærings- og miljøtiltak i skogbruket), samt øvrige skogfaglige oppgaver etter gjeldende lover og forskrifter.

Samarbeidet omfatter blant annet:

- forvaltning av skogbrukslovgivningen og tilhørende forskrifter
- forvaltning av skogfond og økonomiske virkemidler
- oppfølging av Strategisk plan for nærings- og miljøvirkemidler i landbruket i Lofoten og Vesterålen
- veiledning og utviklingsarbeid knyttet til skog- og utmarksressurser
- næringsutvikling innen skogbruk, treforedling og bioenergi

En vesentlig del av arbeidsoppgavene innen skogforvaltning og forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket følger av Statsforvalterens årlige forventningsbrev til kommunene. I forventningsbrevet beskrives kommunenes ansvar knyttet til blant annet forvaltning av statlige tilskuddsordninger, næringsutvikling, skogforvaltning, klima- og miljøarbeid, beredskap, jordvern og oppfølging av nasjonale landbrukspolitiske mål. Statsforvalteren legger særlig vekt på kvalitet i saksbehandlingen, aktivitetsfremmende forvaltning av tilskuddsmidler, god veiledning av næringsutøvere og en helhetlig oppfølging av skog- og landbruksressursene. Samarbeidet bidrar til å ivareta disse oppgavene på en faglig god og effektiv måte.

Den reviderte avtalen innebærer i hovedsak en oppdatering av avtaleverket og en videreføring av eksisterende samarbeid.

VURDERING
Kommunedirektøren vurderer at det er behov for å revidere samarbeidsavtalen. Dagens avtale er nær 20 år gammel og bør oppdateres i tråd med gjeldende lovverk og dagens forvaltningsoppgaver.

Samarbeidet har gjennom mange år bidratt til en helhetlig og faglig sterk forvaltning av skogressurser og landbruksfaglige virkemidler i regionen. Erfaringene viser at kommunene gjennom samarbeidet har oppnådd resultater som ville vært vanskeligere å oppnå hver for seg.

Samlingen av skogbruksfaglig kompetanse i ett fagmiljø har også styrket kommunenes evne til å identifisere, planlegge og følge opp større skogrelaterte utviklingsprosjekter. Dette har blant annet bidratt til økt uttelling ved tildeling av tilskudd til skogsbilveier og annen infrastruktur som er viktig for aktiv skogforvaltning og framtidig verdiskaping. Som et eksempel har Øksnes kommune nylig blitt tildelt om lag 3 millioner kroner i flaskehalsmidler til utbedring av infrastruktur for skogbruket. Kommunedirektøren vurderer at det faglige samarbeidet har styrket kommunenes gjennomføringsevne og mulighet til å hente eksterne midler til tiltak som ellers ville vært vanskeligere å realisere.

Et viktig resultat er forvaltningen av SMIL-midlene. Gjennom samarbeid mellom kommunene har det vært mulig å fordele om lag 2 millioner kroner årlig i SMIL-tilskudd til landbruket i regionen. Samarbeidet har også bidratt til at kommunene har mottatt ekstratildelinger av SMIL-midler fra Statsforvalteren når det har vært tilgjengelige midler til fordeling.

Som følge av dette har alle søknader som er mottatt innen fristene 15. mars og 15. august, og som oppfyller vilkårene for tilskudd, fått innvilget støtte. Dette har gitt forutsigbarhet for næringsutøvere og bidratt til at viktige miljø- og utviklingstiltak har kunnet gjennomføres.

Kommunedirektøren vurderer at samarbeidet har stor verdi for skognæringen og landbruket i regionen, og at den reviderte avtalen gir et godt grunnlag for videre arbeid med næringsutvikling, ressursforvaltning og verdiskaping.

Personalmessige forhold
Revisjonen av avtalen medfører ingen personalmessige konsekvenser for Sortland kommune.

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ikke relevant

Økonomiske forhold
Revisjonen av avtalen medfører ingen vesentlige økonomiske konsekvenser utover kommunens eksisterende deltakelse i samarbeidet.

Samarbeidet har over tid bidratt til effektiv forvaltning av tilskuddsordningene SMIL og NMSK, og til at kommunene i regionen har mottatt ekstratildelinger av tilskuddsmidler. Dette har styrket mulighetene for gjennomføring av miljø- og næringstiltak i landbruket.

Videre legger samarbeidet til rette for god utnyttelse av skogressursene og kan bidra til økt verdiskaping innen skog- og trebaserte næringer.

Folkehelse
Skog og utmark er viktige ressurser for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevelser. God forvaltning av disse ressursene bidrar til å opprettholde arealer som har betydning for befolkningens trivsel og livskvalitet.

Saken vurderes ikke å ha direkte konsekvenser for folkehelsen, men samarbeidets arbeid med bærekraftig forvaltning av skogressursene kan gi positive indirekte effekter.

Klima-, miljø- og naturforhold
Skogen er en viktig ressurs for karbonbinding, klimatilpasning og ivaretakelse av naturmangfold. God forvaltning av skogressursene bidrar til en balansert ivaretakelse av både miljømessige og næringsmessige hensyn.

Samarbeidet bidrar til at tilskuddsordningene SMIL og NMSK brukes til tiltak som ivaretar kulturlandskap, biologisk mangfold, miljøverdier og bærekraftig ressursforvaltning. Den reviderte avtalen vurderes derfor å ha positive virkninger for klima-, miljø- og naturhensyn.

KONKLUSJON
Kommunedirektøren vurderer at det er hensiktsmessig å vedta revidert avtale om felles skogforvaltning, og forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket i Lofoten og Vesterålen.

Samarbeidet har over tid bidratt til styrket fagkompetanse, effektiv forvaltning av skogressursene og god utnyttelse av de økonomiske virkemidlene i landbruket. Gjennom samarbeidet er om lag 2 millioner kroner i årlige SMIL-midler fordelt til tiltak i regionen, samtidig som kommunene har mottatt ekstratildelinger som har gjort det mulig å innvilge alle kvalifiserte søknader innen ordinære søknadsfrister.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret vedtar den reviderte samarbeidsavtalen.

Vedlegg:
Avtale om felles forvaltning av nærings- og miljøvirkemidlene i landbruket (SMIL og NMSK) og skogkompetanse i Lofoten og Vesterålen